

EUROPEES PARLEMENT

2009 - 2014

Zittingsdocument

A7-0232/2011

17.6.2011

VERSLAG

over de activiteiten van de Commissie verzoekschriften tijdens het jaar
2010
(2010/2295(INI))

Commissie verzoekschriften

Rapporteur: Willy Meyer

RR\870843NL.doc

PE462.845v04-00

NL

In verscheidenheid verenigd

NL

INHOUD

	Blz.
ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT	3
TOELICHTING	11
UITSLAG VAN DE EINDSTEMMING IN DE COMMISSIE	24

ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT

over de activiteiten van de Commissie verzoekschriften tijdens het jaar 2010 (2010/2295(INI))

Het Europees Parlement,

- gezien zijn eerdere resoluties over de beraadslagingen van de Commissie verzoekschriften,
  - gezien de artikelen 24, 227, 258 en 260 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,
  - gezien de artikelen 10 en 11 van het Verdrag betreffende de Europese Unie,
  - gezien de artikelen 48 en 202, lid 8, van zijn Reglement,
  - gezien het verslag van de Commissie verzoekschriften (A7-0232/2011),
- A. overwegende dat de verzoekschriftprocedure en de specifieke kenmerken daarvan de Commissie verzoekschriften in staat moeten stellen oplossingen te bieden en de Europese burgers die zich tot het Parlement richten te verdedigen,
- B. overwegende dat de burgers meer moeten deelnemen in het besluitvormingsproces van de Europese Unie teneinde haar legitimiteit en verantwoordelijkheid te verhogen,
- C. overwegende dat de burgers van de EU rechtstreeks worden vertegenwoordigd door het Parlement, en dat het petitierecht hen in staat stelt zich tot hun vertegenwoordigers te richten wanneer zij van mening zijn dat hun rechten worden geschonden en wanneer het onderwerp van hun verzoekschrift onder de bevoegdheden van de Europese Unie valt,
- D. overwegende dat de toepassing van de Europese wetgeving rechtstreeks van invloed is op de burgers en inwoners van de EU en dat zij de meest aangewezen personen zijn om de doeltreffendheid en tekortkomingen van de EU te beoordelen, alsook om te signaleren welke lacunes nog moeten worden gedicht zodat de EU-wetgeving beter door de lidstaten kan worden toegepast, en overwegende dat de Commissie verzoekschriften het eerste aanspreekpunt moet worden,
- E. overwegende dat het Parlement, middels zijn Commissie verzoekschriften, verplicht is deze kwesties te onderzoeken en de burgers oplossingen te bieden, en dat deze commissie haar samenwerking met de Europese Commissie, de Europese ombudsman, andere parlementaire commissies en organen, EU-agentschappen en -netwerken en de lidstaten daartoe blijft verbeteren,
- F. overwegende dat de lidstaten soms weigeren actief met de bevoegde commissie samen te werken, en bijvoorbeeld niet aan haar vergaderingen deelnemen of haar

brieven niet beantwoorden; overwegende dat dit getuigt van een gebrek aan loyale samenwerking met het Parlement,

- G. overwegende echter dat veel lidstaten wel goed meewerken, en samen met het Parlement streven naar het vinden van oplossingen voor de kwesties die burgers via de verzoekschriftprocedure aankaarten,
- H. overwegende dat de diensten van de Commissie een aanzienlijke bijdrage leveren aan de verzoekschriftprocedure, door te voorzien in voorlopige beoordelingen van veel van de ontvangen verzoekschriften,
- I. overwegende dat de soms zeer specialistische aard van de verzoekschriften, evenals de veelzijdigheid van de behandelde onderwerpen, vragen om een nauwere samenwerking met de overige parlementaire commissies, aangezien hun advies van essentieel belang is voor een goede afhandeling van de verzoekschriften,
- J. overwegende dat het aantal door het Parlement ontvangen verzoekschriften in 2010 licht gedaald is ten opzichte van 2009 (van 1 924 naar 1 655 verzoekschriften, een afname van 14%),
- K. overwegende dat de goede samenwerking in 2010 met de bevoegde diensten van het Parlement ertoe heeft geleid dat 91 door burgers ingediende klachten (4,7%) zijn afgewezen omdat zij niet voldeden aan de minimumvoorwaarden om te worden aangemerkt als verzoekschrift, conform de aanbeveling uit het jaarverslag 2009 om verzoekschriften zonder de minimumvereisten niet te registreren,
- L. overwegende dat de inspanningen om de burgers beter te informeren over de bevoegdheden van de Commissie verzoekschriften en de functies van de verschillende instellingen van de Unie moeten worden voortgezet, gezien het aantal niet-ontvankelijk verklaarde verzoekschriften in 2010 (40%),
- M. overwegende dat de verzoekschriftprocedure een aanvulling kan zijn op andere EU-instrumenten die de burgers ter beschikking staan, zoals de mogelijkheid een klacht in te dienen bij de Europese ombudsman of de Commissie,
- N. overwegende dat de burgers recht hebben op snel en oplossingsgericht herstel, en dat het Parlement de Commissie herhaaldelijk heeft gevraagd gebruik te maken van haar bevoegdheden als hoedster van de Verdragen en op te treden tegen door indieners aan de kaak gestelde schendingen van de Europese wetgeving, met name wanneer de schending voortvloeit uit een incorrecte omzetting van EU-wetgeving naar nationale wetgeving,
- O. overwegende dat in talrijke verzoekschriften nog steeds kwesties ter sprake worden gebracht in verband met de omzetting en de tenuitvoerlegging van de Europese wetgeving op het gebied van de interne markt en het milieu, en dat de Commissie verzoekschriften de Commissie al herhaaldelijk heeft gevraagd de controles op de wetshandhaving op deze terreinen te versterken en doeltreffender

te maken,

- P. overwegende dat – hoewel de Commissie de naleving van de EU-wetgeving pas ten volle kan controleren wanneer de nationale autoriteiten een eindbesluit hebben genomen – met name ten aanzien van milieukwesties in een vroeg stadium moet worden nagegaan of alle relevante door de EU-wetgeving voorgeschreven procedures correct door de lokale, regionale en nationale autoriteiten worden uitgevoerd; overwegende dat het in dit kader zelfs wenselijk kan zijn het voorzorgsbeginsel toe te passen,
- Q. overwegende dat vele verzoekschriften betrekking hebben op projecten met mogelijke milieueffecten waarnaar een openbaar onderzoek loopt, en dat de Commissie verzoekschriften zou moeten streven naar een snellere behandeling van dit soort verzoekschriften, zowel omwille van de indiener als van de voortgang van het project in kwestie;
- R. overwegende dat verdere onherstelbare schade aan de biodiversiteit moet worden voorkomen, met name in Natura 2000-gebieden, en dat de lidstaten hebben toegezegd te zullen toezien op de bescherming van de speciale zones die onder de habitatrichtlijn (92/43/EEG) en de vogelrichtlijn (79/409/EEG) vallen,
- S. overwegende dat uit de verzoekschriften blijkt dat de Europese wetgeving van grote invloed is op het dagelijkse leven van EU-burgers, en dat dan ook alle noodzakelijke stappen moeten worden ondernomen om de gemaakte vorderingen op het gebied van de versterking van de rechten van EU-burgers te consolideren,
- T. overwegende dat een groot aantal verzoekschriften nog niet is behandeld als gevolg van door de Commissie aanhangig gemaakte inbreukprocedures, en dat de Commissie verzoekschriften daarom in haar vorige activiteitenverslag en in haar advies inzake het jaarverslag van de Commissie over de controle op de toepassing van het gemeenschapsrecht heeft verzocht regelmatig te worden geïnformeerd over de voortgang van inbreukprocedures die verband houden met verzoekschriften,
- U. overwegende dat de Commissie verzoekschriften naar aanleiding van de studiebezoeken in Huelva (Spanje), Campanië (Italië) en Vorarlberg (Oostenrijk) aanbevelingen heeft gedaan met betrekking tot de verwerking van giftig en stedelijk afval en de omzetting naar nationale wetgeving van de richtlijn milieueffectbeoordeling,
- V. overwegende paragraaf 32 van zijn resolutie van 6 juli 2010 betreffende de beraadslagingen van de Commissie verzoekschriften in 2009¹ over het verzoek van het Parlement om het registratieproces voor verzoekschriften te herzien,
- W. overwegende dat de Commissie juridische zaken advies heeft uitgebracht over verzoekschrift 0163/2010 van P.B. (Duitse nationaliteit), over de toegang van

---

¹ Aangenomen teksten, P7_TA-PROV(2010)0261.

derden tot het Europese Hof van Justitie bij prejudiciële verwijzingen,

1. hoopt dat het Parlement en zijn Commissie verzoekschriften nauw zullen worden betrokken bij de ontwikkeling van het burgerinitiatief, zodat de gestelde doelstellingen ten volle kunnen worden bereikt en grotere transparantie in het EU-besluitvormingsproces kan worden gewaarborgd, door burgers in staat te stellen verbeteringen of aanvullingen op EU-wetgeving voor te stellen; wijst erop dat er wel voor moet worden gewaakt dat dit openbare podium slechts voor publiciteitsdoeleinden wordt gebruikt;
2. meent dat de Commissie verzoekschriften de meest geschikte commissie is om een vervolg te geven aan de Europese burgerinitiatieven die bij de Commissie worden ingediend;
3. hoopt dat burgerinitiatieven waarvoor binnen de gestelde termijn geen miljoen handtekeningen is verzameld voor een uitvoeriger behandeling naar de Commissie verzoekschriften kunnen worden doorverwezen;
4. wenst dat de Commissie verzoekschriften wordt aangewezen als vertegenwoordiger van het Parlement tijdens de openbare hoorzittingen van het Parlement en de Commissie met vertegenwoordigers van Europese burgerinitiatieven waarvoor een miljoen handtekeningen is verzameld, zodat zij met haar ervaring en legitimiteit een waardevolle bijdrage kan leveren aan deze hoorzitting;
5. vestigt de aandacht op Verordening (EU) nr. 211/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 2011 over het burgerinitiatief², een nieuw instrument waarmee de burgers aan het EU-beleid kunnen deelnemen;
6. merkt op dat het Parlement verzoekschriften ontvangt die verband houden met campagnes waarvoor meer dan een miljoen handtekeningen is verzameld, wat blijk geeft van zijn ruime ervaring in de betrekkingen met burgers; benadrukt echter dat de burgers moeten worden geïnformeerd over het verschil tussen dit soort verzoekschriften en het toekomstige burgerinitiatief;
7. herinnert eraan dat het Handvest van de grondrechten als gevolg van de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon een juridisch bindend karakter heeft gekregen, en onderstreept de belangrijke rol van dit Handvest, aangezien het een nieuwe impuls heeft gegeven aan het optreden van de Unie en de lidstaten op het gebied van de grondrechten; vertrouwt erop dat de Commissie – als hoedster van de Verdragen – alles in het werk zal stellen om een goede implementatie van de in het Handvest verankerde grondrechten te waarborgen;
8. neemt kennis van de mededeling van de Commissie 'Strategie voor een doeltreffende tenuitvoerlegging van het Handvest van de grondrechten door de Europese Unie', en is van oordeel dat er een echte cultuur van grondrechten moet

---

² PB L 65 van 11.3.2011, blz. 1.

worden ontwikkeld die wordt bevorderd en versterkt in de instellingen van de Unie, maar eveneens in de lidstaten, met name wanneer zij de EU-wetgeving toepassen en ten uitvoer leggen; meent dat de in de strategie genoemde informatiecampagnes over de rol en de bevoegdheden van de Unie op het gebied van de grondrechten specifiek en alomvattend moeten zijn, teneinde te voorkomen dat de bevoegdheden in de toekomst willekeurig heen en weer zullen worden geschoven tussen de Commissie en de lidstaten, en vooral bij gevoelige onderwerpen;

9. onderstreept echter dat de Commissie, ondanks het grote aantal verzoekschriften dat betrekking heeft op de rechten in het Handvest, stelselmatig weigert op te treden om flagrante schendingen van de grondrechten in de lidstaten te voorkomen, aangezien de rechtsinstrumenten daartoe haar ontbreken;
10. juicht toe dat de Unie is toegetreden tot het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, aangezien het Europees Hof voor de rechten van de mens op grond van dit verdrag bevoegd is om de handelingen van de Unie te onderzoeken;
11. is ermee ingenomen dat de Commissie het jaar 2013 heeft uitgeroepen tot Europees Jaar van het burgerschap, met als doel het debat over het Europese burgerschap aan te wakkeren en de Europese burgers voor te lichten over hun rechten en over de democratische instrumenten die hun ter beschikking staan om deze rechten daadwerkelijk te doen gelden; meent dat het Europees Jaar van het burgerschap moet worden gebruikt voor een brede verspreiding van informatie over het nieuwe Europese burgerinitiatief, om van het begin af aan te vermijden dat een groot aantal initiatieven niet-ontvankelijk moet worden verklaard, zoals bij de verzoekschriften nog altijd het geval is; gelooft dat tegelijkertijd de discussie moet worden aangezwengeld over het beperkte toepassingsgebied van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie;
12. is verheugd over het creëren van één loket voor burgers die via het portaal 'Uw rechten in de EU' advies vragen, bezwaar maken of een klacht indienen; is ingenomen met de door de Commissie ondernomen stappen tot vereenvoudiging van de bestaande openbare ondersteuningsdiensten die bedoeld zijn om de burgers voor te lichten over hun EU-rechten en de beschikbare middelen tot herstel in geval van een schending van deze rechten; onderstreept dat de Europese instellingen meer informatie en transparantie moeten bieden, met name door de toegang tot documenten te vereenvoudigen;
13. wijst op zijn resolutie over de activiteiten van de Europese ombudsman in 2009 en dringt er bij de Europese ombudsman op aan dat de toegang tot informatie moet worden verzekerd en het recht op behoorlijk bestuur moet worden geëerbiedigd, aangezien dit basisvoorwaarden zijn voor het vertrouwen van de burgers in de instellingen; ondersteunt de aanbeveling van de ombudsman aan de Commissie met betrekking tot klacht 676/2008/RT betreffende de grote vertragingen bij het verstrekken van antwoorden aan de ombudsman;
14. constateert dat de in 2010 ontvangen verzoekschriften nog steeds vooral

betrekking hadden op milieu, grondrechten, justitie en de interne markt; merkt daarnaast op dat vanuit geografisch oogpunt de meeste verzoekschriften betrekking hadden op één lidstaat in het bijzonder, namelijk Spanje (16%), dan wel de hele Unie als geheel (16%), gevolgd door Duitsland, Italië en Roemenië;

15. erkent dat de inspanningen van de indieners van verzoekschriften van groot belang zijn voor de bescherming van het milieu in de Unie, aangezien het merendeel van de verzoekschriften betrekking had op milieueffectbeoordelingen, de natuur, afvalwater, het beheer van de waterkwaliteit en de bescherming van natuurlijke rijkdommen, de luchtkwaliteit, geluidsoverlast, afvalbeheer en industriële emissies;
16. onderstreept het belang van samenwerking tussen de Commissie en de lidstaten, en geeft uiting aan zijn ongenoegen over het feit dat een aantal lidstaten de Europese milieuwetgeving onvoldoende toepassen en handhaven;
17. is van oordeel dat de Commissie de eerbiediging en de tenuitvoerlegging van de geldende Europese milieuwetgeving beter moet controleren, en wel in elk stadium van de procedure en niet alleen op het moment dat een definitief besluit wordt genomen;
18. deelt de bezorgdheid van vele indieners van verzoekschriften over het feit dat de Europese Unie er niet in is geslaagd het actieplan voor biodiversiteit 2010 doeltreffend ten uitvoer te leggen; is verheugd over de mededeling van de Commissie van 19 januari 2010 met de titel 'Opties voor een EU-visie en een EU-doel voor biodiversiteit na 2010' (COM(2010)0004);
19. is van mening dat de Commissie moet zorgen voor een correcte tenuitvoerlegging van de richtlijn milieueffectbeoordeling, de richtlijn strategische milieueffectbeoordeling en de habitat- en de vogelrichtlijn door de lidstaten, en zich daarbij moet baseren op de aanbevelingen van de eigen bevoegde commissie van het Parlement, waarmee de Commissie verzoekschriften graag nauw samenwerkt om ervoor te zorgen dat toekomstige milieumaatregelen beter beantwoorden aan de wensen van de burgers;
20. is ingenomen met de mededeling van de Commissie van 2 juli 2009 over richtsnoeren voor een betere omzetting en toepassing van richtlijn 2004/38/EG betreffende het recht van vrij verkeer en verblijf op het grondgebied van de lidstaten voor de burgers van de Unie en hun familieleden (COM(2009)0313), omdat deze ingaat op de problemen die vaak in verzoekschriften worden aangekaart met betrekking tot de omzetting van deze richtlijn naar nationale wetgeving en de toepassing daarvan in het dagelijks leven van de burgers;
21. erkent de belangrijke rol van het SOLVIT-netwerk bij het oplossen van problemen op het gebied van de toepassing van de regels voor de interne markt, die vaak in verzoekschriften aan de orde worden gesteld; wenst dat de Commissie verzoekschriften op de hoogte wordt gehouden van gevallen waarin de EU-wetgeving gebrekkig wordt toegepast, aangezien de verzoekschriftprocedure kan

bijdragen aan een verbetering van de wetgeving;

22. erkent dat de Commissie een centrale rol speelt bij de werkzaamheden van de Commissie verzoekschriften, die blijft steunen op haar expertise wanneer zij verzoekschriften beoordeelt, inbreuken op de Europese wetgeving vaststelt en zoekt naar middelen tot herstel; waardeert dat de Commissie haar best doet om sneller te reageren (gemiddeld binnen vier maanden) wanneer de Commissie verzoekschriften haar vraagt een onderzoek in te stellen, zodat door burgers gemelde kwesties zo snel mogelijk kunnen worden opgelost;
23. is ingenomen met de deelname aan zijn vergaderingen van verschillende Commissieleden die nauw en doeltreffend met de Commissie verzoekschriften hebben samengewerkt en zo een belangrijk communicatiekanaal tussen de burgers en de EU-instellingen tot stand hebben gebracht;
24. betreurt echter dat de Commissie nog geen gevolg heeft gegeven aan de herhaalde verzoeken van de Commissie verzoekschriften om haar op de hoogte te houden van de vorderingen van inbreukprocedures met betrekking tot lopende verzoekschriften, aangezien de maandelijkse publicatie van de besluiten van de Commissie inzake inbreukprocedures, overeenkomstig de artikelen 258 en 260 van het Verdrag, geen adequaat antwoord vormt;
25. wijst erop dat problemen in verband met de omzetting en handhaving van Europese wetgeving vaak via verzoekschriften aan het licht zijn gekomen, en erkent dat het instellen van inbreukprocedures niet noodzakelijk een onmiddellijke oplossing biedt voor de problemen van burgers; merkt op dat er echter wel andere controle- en drukmiddelen zouden kunnen worden toegepast;
26. verzoekt de Commissie bij de controle op de praktische toepassing van het gemeenschapsrecht naar behoren rekening te houden met de rol van verzoekschriften, aangezien deze vaak een eerste aanwijzing vormen dat de lidstaten achterlopen met de uitvoering van de wettelijke maatregelen;
27. is ingenomen met de aanwezigheid van de Raad bij de vergaderingen van de Commissie verzoekschriften, maar betreurt dat deze aanwezigheid zich niet vertaalt in een actievere samenwerking, waardoor de behandeling van verzoekschriften die zijn vastgelopen op een gebrek aan samenwerking tussen de lidstaten zou kunnen worden hervat;
28. beklemtoont dat de participatie van en de intensieve en stelselmatige samenwerking met de lidstaten van uitzonderlijk belang is voor de werkzaamheden van de Commissie verzoekschriften; moedigt de lidstaten aan een proactieve rol te spelen bij de behandeling van verzoekschriften die verband houden met de toepassing en handhaving van de Europese wetgeving, en hecht zeer veel belang aan de aanwezigheid en actieve participatie van de vertegenwoordigers van de lidstaten op de vergaderingen van de Commissie verzoekschriften;

29. is van oordeel dat de Commissie verzoekschriften nauwer moet samenwerken met soortgelijke commissies in de nationale en regionale parlementen van de lidstaten en op onderzoeksmismissies moet gaan, om het wederzijdse begrip van verzoekschriften over Europese kwesties te verhogen en om inzicht te krijgen in de verschillende werkwijzen van de verzoekschriftencommissies op nationaal niveau, zodat de Commissie verzoekschriften van het Europees Parlement, wanneer het verzoekschriften op basis van bevoegdheidsaspecten afwijst, over een goede besluitvormingsbasis beschikt;
30. merkt op dat een aantal indieners van verzoekschriften zich tot het Parlement richt voor herstel in kwesties die buiten de bevoegdheden van de EU vallen, zoals de tenuitvoerlegging van arresten van nationale rechtbanken en de passiviteit van verschillende nationale overheden, en probeert dit te verhelpen door deze klachten door te verwijzen naar de bevoegde nationale of regionale instanties; is verheugd over de nieuwe door DG Presidium en DG IPOL ingestelde procedure voor de registratie van verzoekschriften;
31. wijst erop dat de afwikkeling van verzoekschriften transparanter moet worden: zowel intern, door de leden via de toepassing 'e-Petition' directe toegang te verschaffen tot verzoekschriftendossiers, de interne procedure te vereenvoudigen en te zorgen voor een nauwe samenwerking tussen de leden, de voorzitter en het secretariaat van de Commissie verzoekschriften, als extern, door een interactief webportaal te creëren voor de indieners van verzoekschriften; Daarnaast moeten de leden via de toepassing 'e-Petition' toegang hebben tot de verzoekschriften waarvan de indieners om geheimhouding van hun identiteit hebben gevraagd;
32. verzoekt om de onmiddellijke oprichting van een webportaal dat speciaal gewijd is aan verzoekschriften, met een interactief model voor de registratie van verzoekschriften, informatie over de bevoegdheden van het Parlement ter zake en over wat burgers met het indienen van een verzoekschrift kunnen bereiken, en links naar alternatieve middelen tot herstel op Europees en op nationaal niveau; wenst dat de verantwoordelijkheden van de Unie op dit webportaal zo gedetailleerd mogelijk worden omschreven, teneinde verwarring tussen de bevoegdheden van de EU en die van de lidstaten uit te sluiten;
33. vraagt de relevante administratieve diensten van het Parlement met klem actief samen te werken met de Commissie verzoekschriften om hiervoor de meest geschikte oplossingen te vinden, aangezien een dergelijk portaal de contacten tussen het Parlement en de EU-burgers aanzienlijk zal verbeteren en de burgers in staat zal stellen hun elektronische handtekening onder een verzoekschrift te plaatsen of juist te verwijderen (overeenkomstig artikel 202 van het Reglement);
34. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie en het verslag van de Commissie verzoekschriften te doen toekomen aan de Raad, de Commissie, de Europese ombudsman, de regeringen en de parlementen van de lidstaten, alsmede aan hun verzoekschriftencommissies en hun ombudsbureaus of andere soortgelijke ter zake bevoegde organen.

TOELICHTING

Inleidende opmerkingen

Het Jaarverslag 2010 is bedoeld om een overzicht te bieden van de activiteiten van de Commissie verzoekschriften, waarvan het werkrooster niet is afgestemd op het wetgevingsprogramma van de Commissie, maar wordt bepaald door de burgers, die gebruikmaken van hun recht om verzoekschriften in te dienen bij het Parlement.

In dit jaarverslag wordt getracht een nauwkeurig en compleet beeld te schetsen van de werkzaamheden van de Commissie verzoekschriften. Het verslag bevat een reeks statistieken over het aantal door de commissie ontvangen, afgesloten of behandelde verzoekschriften, en over de landen of de onderwerpen waarop zij betrekking hebben. Deze statistieken vormen een belangrijk kwantitatief instrument voor de beoordeling van de werkzaamheden van de commissie.

Daarnaast worden andere aspecten beschreven, zoals de betrekkingen met de andere Europese instellingen en de nationale en regionale instanties, of institutionele veranderingen die rechtstreekse gevolgen hebben voor de werkzaamheden van de commissie.

Ten slotte wordt bestudeerd welke vorderingen zijn geboekt op het gebied van de uitvoering van eerder gedane aanbevelingen ter verbetering van de werkzaamheden van de commissie.

Het recht om verzoekschriften in te dienen bij het Europees Parlement: hoeksteen van het Europees burgerschap

Met de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon is het recht om verzoekschriften bij het Parlement in te dienen bevestigd als een van de hoekstenen van het Europees burgerschap, en als een grondrecht in artikel 227 van het nieuwe Verdrag (oud artikel 194) waarin wordt bepaald dat iedere burger van de Unie, evenals iedere natuurlijke of rechtspersoon met verblijfplaats of statutaire zetel in een lidstaat, het recht heeft om individueel of tezamen met andere burgers of personen een verzoekschrift tot het Europees Parlement te richten betreffende een onderwerp dat tot de werkterreinen van de Unie behoort en dat hem of haar rechtstreeks aangaat.

Het gaat dus om een instrument dat burgers in staat stelt hun problemen met betrekking tot de effecten van het EU-beleid en de EU-wetgeving op hun dagelijks leven voor te leggen aan het Parlement.

Uit de jaarlijkse statistieken blijkt dat de meerderheid van de burgers zich tot het Parlement richt om hulp te vragen bij zaken die betrekking hebben op het milieu, de grondrechten, justitie of de interne markt. Andere indieners komen met voorstellen

voor de ontwikkeling van Europees beleid en sommige wendden zich tot het Europees Parlement om besluiten van de nationale autoriteiten aan te vechten of om arresten van nationale rechtbanken aan de kaak te stellen. Maar in de meeste van deze verzoekschriften beklagen indieners zich erover dat de Europese wetgeving niet correct wordt toegepast, hetzij omdat de wetgeving gebrekkig is omgezet, of omdat de EU-voorschriften niet worden nageleefd.

Volgens de statistieken heeft het Europees Parlement in 2010 1655 verzoekschriften ontvangen, een daling van 14% ten opzichte van de 1924 verzoekschriften uit 2009. Er kan worden gesteld dat dit een keerpunt is na de voortdurende stijging van het aantal ontvangen verzoekschriften tijdens de laatste jaren.

Statistische analyse van de in 2010 ontvangen verzoekschriften ten opzichte van 2009

Behandeling van de verzoekschriften	Aantal verzoekschriften	%	Aantal verzoekschriften	%
	2009		2010	
Ontvankelijk verklaard	688	45,9	576	46,9
Niet-ontvankelijk verklaard	812	54,1	653	53,1
Ontvankelijk verklaard en afgesloten	420	n.v.t.	396	n.v.t.
Toegezonden aan de Commissie met een verzoek om een besluit	655	n.v.t.	562	n.v.t.
Toegezonden aan andere instanties met een verzoek om een besluit	33	n.v.t.	25	n.v.t.
Toegezonden aan andere instanties met een verzoek om informatie	207	n.v.t.	181	n.v.t.
Niet geregistreerd	4	n.v.t.	30	n.v.t.

Ongeveer 58,7% van de in 2010 ontvangen verzoekschriften, dat wil zeggen 972, werd in een vroeg stadium van de procedure afgesloten, omdat ze niet-ontvankelijk werden verklaard of omdat ze, hoewel ontvankelijk, onmiddellijk werden afgesloten nadat de indiener informatie was verschaft over de aan de orde gestelde kwestie of nadat ze waren doorverwezen naar andere ter zake bevoegde commissies van het Europees Parlement. Ook hier zijn de statistieken voor 2010 zeer vergelijkbaar met die voor 2009, zoals blijkt uit onderstaande gegevens.

2009		
Behandeling	Aantal verzoekschriften	Percentage
Ontvankelijk verklaard	1 062	56,3
Niet-ontvankelijk verklaard	818	43,4

Niet geregistreerd	6	0,3
--------------------	---	-----

- Admissible
- Inadmissible
- Not recorded

2010		
Behandeling	Aantal verzoekschriften	Percentage
Ontvankelijk verklaard	972	58,7
Niet-ontvankelijk verklaard	653	39,5
Niet	30	1,8

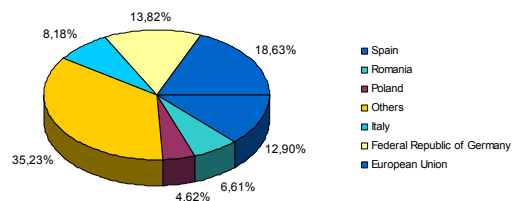
geregistreerd

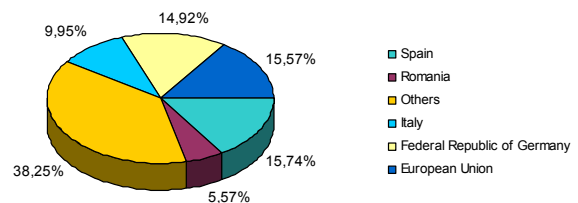
In vergelijking met 2009 werden er een paar veranderingen geregistreerd in de lijst van landen waarop de verzoekschriften betrekking hebben. In 2010 is de eerste plaats voor Spanje, dat daarmee de Europese Unie als geheel van de eerste plaats verdringt, gevolgd door Duitsland, Italië, Roemenië, Griekenland, het Verenigd Koninkrijk en Polen.

Luxemburg bezet opnieuw de laatste plaats, net als vorig jaar na Slovenië en Letland.

2009		
Land	Aantal verzoekschriften	%
Europese Unie	403	18,6
Duitsland	298	13,8
Spanje	279	12,9
Italië	176	8,1
Roemenië	143	6,6
Polen	100	4,6
Andere	764	35,3

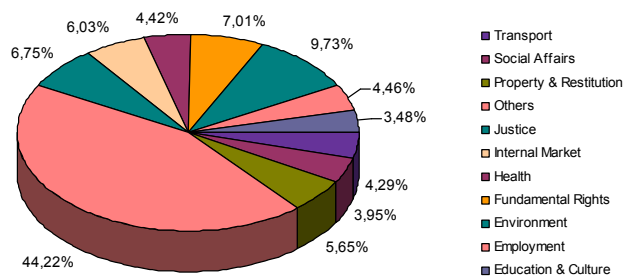
2010		
Land	Aantal verzoekschriften	%
Spanje	288	15,7
Europese Unie	285	15,6
Duitsland	273	14,9
Italië	182	9,9
Roemenië	102	5,6
Griekenland	71	3,9
Verenigd Koninkrijk	67	3,7
Polen	66	3,6
Andere	496	27,1

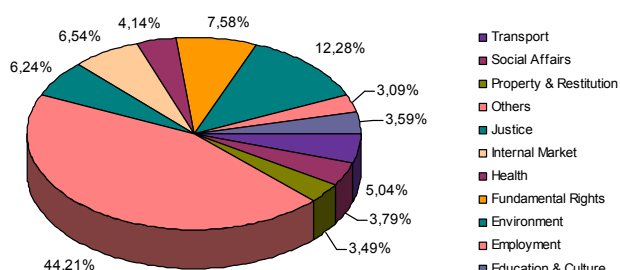
Zoals reeds vermeld, blijft het milieu de voornaamste bron van zorg voor indianers (het aantal verzoekschriften op dit gebied is zowel absoluut als relatief toegenomen), gevolgd door de grondrechten, de interne markt en justitie. Er moet worden opgemerkt dat het aantal verzoekschriften betreffende de teruggave van eigendom ten opzichte van voorgaande jaren aanzienlijk is afgenomen.

2009		
Onderwerpen	Aantal verzoekschriften	Percentage
Milieu	228	9,7
Grondrechten	164	7,0
Justitie	159	6,8
Interne markt	142	6,0
Eigendom en teruggave	133	5,6
Werkgelegenheid	105	4,5
Gezondheid	104	4,4
Vervoer	101	4,3
Sociale kwesties	93	4,0
Onderwijs en cultuur	82	3,5

Andere	1,043	44,3
--------	-------	------

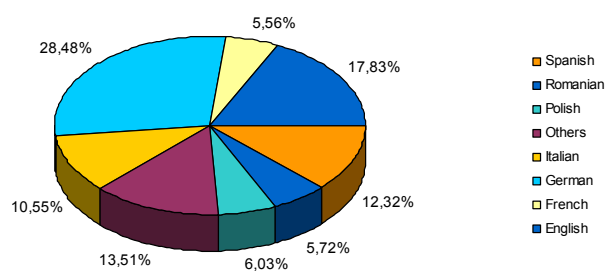

2010		
Onderwerpen	Aantal verzoekschriften	Percentage
Milieu	245	12,2
Grondrechten	152	7,6
Interne markt	131	6,5
Justitie	125	6,2
Vervoer	101	5,0
Gezondheid	83	4,1
Sociale kwesties	76	3,8
Onderwijs en cultuur	72	3,6
Eigendom en teruggave	70	3,5
Werkgelegenheid	62	3,1
Andere	887	44,3

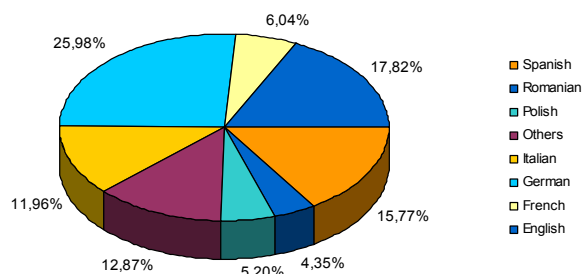

Er kunnen ook kleine veranderingen worden vastgesteld in de ranglijst van de verzoekschriften naar taal. Duits en Engels waren in 2010, net als in 2009, de door indieners meest gebruikte talen, gevolgd door Italiaans en Spaans op respectievelijk de derde en vierde plaats. Het aantal verzoekschriften in deze laatste twee talen is zowel absoluut als relatief toegenomen. Het Maltees, het Ests en het Sloveens staan onderaan de lijst.

2009		
Taal	Aantal verzoekschriften	Percentage
Duits	548	28,5
Engels	343	17,8
Spaans	237	12,3
Italiaans	203	10,6
Pools	116	6,0
Roemeens	110	5,7
Frans	107	5,6
Andere	260	13,5

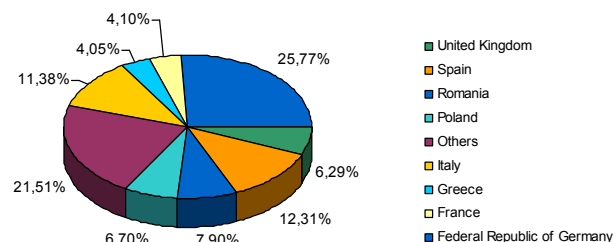
2010		
Taal	Aantal verzoekschriften	Percentage
Duits	430	26,0
Engels	295	17,8
Spaans	261	15,8
Italiaans	198	12,0
Frans	100	6,0
Pools	86	5,2
Roemeens	72	4,4
Grieks	58	3,5
Andere	107	9,3

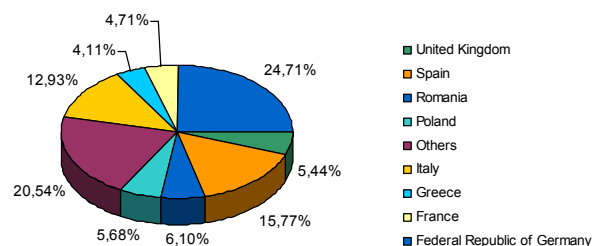

Wat nationaliteit betreft, blijven de Duitsers de meest actieve indieners van verzoekschriften, net als in 2009 gevolgd door de Spanjaarden en de Italianen. Daarna volgen de Roemenen, de Polen en de Britten. Onderaan de lijst staan de Esten, de Slovenen en de Slowaken, die in 2010 samen slechts tien verzoekschriften hebben ingediend.

2009		
Nationaliteit van de hoofdiener	Aantal verzoekschriften	Percentage
Duitsland	496	25,8
Spanje	237	12,3
Italië	219	11,4
Roemenië	150	7,8
Polen	131	6,8
Verenigd Koninkrijk	121	6,3
Frankrijk	79	4,1
Griekenland	78	4,1
Andere	414	21,5

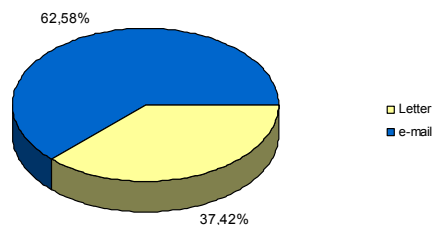

2010		
Nationaliteit van de hoofdiener	Aantal verzoekschriften	Percentage
Duitsland	409	24,7
Spanje	261	15,7
Italië	214	12,9
Roemenië	101	6,1
Polen	94	5,6
Verenigd Koninkrijk	90	5,4
Frankrijk	78	4,7
Griekenland	68	4,1
Andere	400	20,5

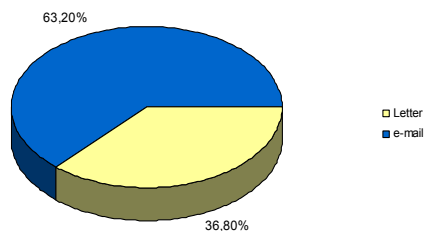

Wat betreft de wijze van indiening van de verzoekschriften kan worden gesteld dat de in 2009 waargenomen trend zich heeft doorgezet: indieners zijn steeds meer geneigd hun verzoekschriften via internet in te dienen, eerder dan via het traditionele systeem van verzending per post (63,2% van de in 2010 ontvangen verzoekschriften werd verzonden per e-mail, tegenover 62,6% in 2009).

2009		
Wijze van indiening van het verzoekschrift	Aantal verzoekschriften	%
E-mail	1 204	62,6
Brief	720	37,4

2010		
Wijze van indiening van het verzoekschrift	Aantal verzoekschriften	%
E-mail	1046	63,2
Brief	609	36,8

Wat betreft de status van de verzoekschriften moet worden vermeld dat een grote meerderheid van de ontvankelijk verklaarde verzoekschriften, zo'n 70,8%, binnen een jaar wordt afgesloten. Slechts een klein aantal verzoekschriften blijft meer dan vier jaar open. Meestal blijven deze verzoekschriften open vanwege lopende gerechtelijke procedures in de lidstaten of inbreukprocedures bij het Hof van Justitie, ofwel gaat het om verzoekschriften die betrekking hebben op de lidstaten.

Status van de verzoekschriften				
Jaar	Open		Afgesloten	
2010	453	27,4	1172	70,8
2009	270	14 %	1654	86 %
2008	195	10,3 %	1691	89,7 %
2007	140	9,3 %	1366	90,7 %
2006	55	5,4 %	966	94,6 %
2005	42	4,1 %	974	95,9 %
2004	18	1,8 %	984	98,2 %
2003	9	0,7 %	1306	99,3 %
2002	8	0,5 %	1593	99,5 %
2001	2	0,2 %	1130	99,8 %
2000	1	0,1 %	907	99,9 %
1999	1	0,1 %	933	99,9 %
1998	3	0,3 %	1124	99,7 %
1997	1	0,1 %	1305	99,9 %

De statistieken over de verzoekschriften tonen aan dat de meeste van de niet-ontvankelijk verklaarde verzoekschriften niet ontvankelijk zijn omdat er bij de indieners verwarring blijft bestaan over de Europese en de nationale bevoegdheden en over de instellingen van de EU en die van de Raad van Europa, in het bijzonder het Europees Hof voor de Rechten van de Mens. Dit bewijst dat er meer inspanningen moeten worden geleverd om de burgers beter voor te lichten over wat het recht op het indienen van een verzoekschrift bij het Parlement precies inhoudt, en over wat zij ermee kunnen bereiken.

Zo zou de webpagina over verzoekschriften moeten worden verbeterd, zowel op de portaal-site van de Europese Unie als op de portaal-site van het Europees Parlement. Zo zouden burgers die verzoekschriften online indienen alle nodige informatie krijgen over de bevoegdheden van het Parlement, de beoordeling van de verzoekschriften, de werkzaamheden van de Commissie verzoekschriften en de andere beschikbare instrumenten op nationaal of op EU-niveau (SOLVIT, EU PILOT, ECC-Net, Europese ombudsman, nationale ombudsbureaus of nationale parlementaire verzoekschriftencommissies) waarmee eventueel een snellere oplossing kan worden gevonden.

Net als in vorige verslagen wordt in dit verslag weer aangedrongen op de oprichting van een centraal loket voor heel Europa, waarbij burgers die menen dat hun rechten worden geschonden terecht kunnen voor advies. Dit blijft een belangrijke doelstelling. Het initiatief van de Commissie om de formele en informele klachtenmechanismen te groeperen op de pagina 'Uw rechten in de EU' van de website www.europa.eu is in dit opzicht een belangrijke stap voorwaarts.

Er dient evenwel duidelijker onderscheid te worden gemaakt tussen de formele mechanismen (indiening van klachten bij de Commissie of de Europese ombudsman en van verzoekschriften bij het Parlement) en de informele mechanismen (Solvit, ECC-Net, FIN-

NET enzovoort). De burgers moeten weten waar ze de informatie kunnen vinden die ze zoeken. De door de Commissie verrichte inspanningen op dit vlak moeten worden toegejuicht: de toegang, informatie en hulp met betrekking tot de rechten van burgers zijn verbeterd dankzij het door haar opgerichte portaal 'Your Europe'. Er moet echter worden opgemerkt dat het Europees Parlement op dit vlak niet dezelfde voortgang heeft geboekt. De link naar de Commissie verzoekschriften verschijnt niet meer op de eerste pagina van de portaal-site van het Parlement, maar op de tweede, onder 'Het Parlement en de burger'. De burgers moeten echt zoeken waar zij hun verzoekschriften naartoe kunnen sturen, wat niet wenselijk is als we een soepele relatie met de burger voor ogen hebben. Deze wijziging op de portaal-site van het Parlement verklaart wellicht dat het aantal geregistreerde verzoekschriften in 2010 is afgenomen met 14% ten opzichte van 2009, aangezien de zichtbaarheid van de Commissie verzoekschriften is verminderd ten opzichte van voorgaande jaren.

Betrekkingen met de Commissie

De Europese Commissie blijft de natuurlijke partner van de Commissie verzoekschriften bij de behandeling van verzoekschriften, aangezien het haar taak is toe te zien op de naleving en eerbiediging van de Europese wetgeving. De werkrelatie tussen beide instellingen is over het algemeen goed. De termijn voor de beantwoording van de verzoeken om informatie (die op dit moment gemiddeld vier maanden is) moet echter worden verkort. Bovendien moet de Europese Commissie de Commissie verzoekschriften informeren over de vorderingen van de inbreukprocedures die rechtstreeks verband houden met verzoekschriften.

De commissie acht het in het kader van een goede interinstitutionele samenwerking van groot belang dat er stappen worden ondernomen om ervoor te zorgen dat de Europese Commissie de Commissie verzoekschriften automatisch op de hoogte brengt van iedere ontwikkeling op het gebied van inbreukprocedures die voor verzoekschriften relevant zijn.

In dit verband wijst zij op de presentatie van 29 september 2010 van de vicevoorzitter van de Europese Commissie Maros Sefcovic, verantwoordelijk voor de interinstitutionele betrekkingen en het bestuur, over het Commissievoorstel voor een Europees burgerinitiatief, en op de aanwezigheid van vicevoorzitter Viviane Reding bij de hoorzitting van 25 oktober 2010 over het burgerschap en de rechten van het kind.

Betrekkingen met de Raad

De Commissie verzoekschriften verwelkomt de aanwezigheid van de Raad in haar vergaderingen, maar betreurt dat deze aanwezigheid zich niet vertaalt in een actievere samenwerking, waardoor de behandeling van verzoekschriften waarvoor de samenwerking van de lidstaten van doorslaggevend belang is, zou kunnen worden hervat.

Betrekkingen met de Europese ombudsman – Hoorzittingen met de Europese ombudsman

De leden van de commissie zijn van mening dat de ombudsman, de heer Diamandouros, zijn bevoegdheden tijdens de verslagperiode op actieve en evenwichtige wijze heeft uitgeoefend, zowel wat betreft het onderzoeken en behandelen van klachten en het uitvoeren en afronden van onderzoeken, als het onderhouden van constructieve betrekkingen met de instellingen en organen van de Europese Unie en het aanmoedigen van de burgers om gebruik te maken van

hun rechten ten opzichte van deze instellingen en organen.

Ook worden de uitstekende betrekkingen binnen het institutionele kader tussen de ombudsman en deze commissie toegejuicht. De ombudsman bracht meerdere malen een bezoek aan de Commissie verzoekschriften van het Parlement: op 4 mei 2010 presenteerde hij aan de Commissie verzoekschriften zijn activiteitenverslag voor 2009, en hield hij een toespraak in het kader van de ontwerpaanbeveling aan de Europese Commissie over klacht 676/2008/RT, en op 29 september 2010 sprak hij over de herziening van Verordening (EG) nr. 1049/2001 betreffende de toegang van het publiek tot documenten van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie.

Studiebezoeken in 2010

- Studiebezoek aan Huelva (Spanje) van 16 tot 18 februari 2010 betreffende de verzoekschriften nr. 631/2007, nr. 1458/2007, nr. 1682/2008 over de vervuiling van de riviermond van de Huelva.
Tot de belangrijkste aanbevelingen van deze commissie behoren het herstellen van de communicatie tussen de bevoegde nationale autoriteiten en de regionale en plaatselijke autoriteiten, zodat er een permanente dialoog met de burgers kan ontstaan, en het scheppen van een klimaat van vertrouwen. De autoriteiten en betrokken bedrijven dienen ook de inspectie van de installaties voor afvalverwerking ter plaatse te vergemakkelijken. De leden zijn van mening dat er zo spoedig mogelijk een gedetailleerder specifiek onderzoek moet worden uitgevoerd naar de mensen die in de plaatselijke industrie werken, en dat er tevens een specifieke effectbeoordeling over de vervuiling van de bodem en het water, met inbegrip van de rivierbeddingen en het stroomgebied, moet worden uitgevoerd en gepubliceerd zodat deze kan worden gebruikt als instrument voor afvalverwerking. In ieder geval dient het hele gebied ontsmet te worden zodat de regio voldoet aan de bestaande Europese wetgeving. Ook moet er een specifiek doel worden vastgesteld voor herinvestering in het gebied om mogelijkheden te creëren voor duurzame werkgelegenheid en voor omscholing van de mensen die daar werkzaam zijn/waren.
- Studiebezoek aan de Italiaanse regio Campanië van 28 tot 30 april 2010 betreffende verzoekschrift nr. 683/2005 en vijftien andere verzoekschriften over afvalverwerking.
Tot de aanbevelingen van deze commissie behoort de uitbreiding van een maatregelenpakket voor geïntegreerde afvalverwerking: de richtsnoeren voor 2010-2013 voor de verwerking van stedelijk afval moeten leiden tot een concreet en gedetailleerd actieplan dat doelen nastreeft op zowel lange als korte termijn. Het plan voor afvalverwerking moet de sanering van de vervuilde gebieden omvatten, en de verstrekking van opleiding, informatie en hulpmiddelen aan de plaatselijke autoriteiten en andere entiteiten. Het plan moet aansluiten bij een nationale afvalstrategie, en deze aanvullen. De burgers moeten deelnemen en gehoord worden; het vertrouwen moet worden hersteld. De verantwoordelijkheid voor het ontwerpen en in de praktijk brengen van een samenhangende afvalcyclus rust bij de Italiaanse autoriteiten. De Commissie verzoekschriften moedigt de Europese Commissie echter aan om Italië nauwlettend te controleren en te steunen bij zijn inspanningen om de Europese wetgeving na te leven.
- Studiebezoek aan Mellau en Damüls, Vorarlberg (Oostenrijk) van 29 september tot 1 oktober 2010 betreffende verzoekschrift nr. 0672/2007 over vier nieuwe skiliften in het kader van de verbinding met de skiresorts.

Deze commissie beveelt aan om de Europese Commissie te verzoeken zich uit te spreken over de omzetting van de richtlijn milieueffectbeoordeling in Oostenrijkse wetgeving, en over de bewering dat het project zou zijn opgedeeld om een milieueffectbeoordeling te vermijden, en over in hoeverre de opdeling of onderverdeling van een project wat betreft tijd, locatie en rechtsvorm toelaatbaar is. Ook is de Commissie gevraagd uit te leggen wat er in de EU-wetgeving en -jurisprudentie wordt bepaald ten aanzien van compenserende maatregelen en hoe dit is omgezet in Oostenrijkse wetgeving.

Belangrijke onderwerpen in 2010

Met de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon op 1 december 2009 is het Handvest van de grondrechten juridisch bindend geworden. De grondrechten vormen tevens het op één na belangrijkste onderwerp dat in verzoekschriften wordt aangekaart. Er moet echter worden opgemerkt dat de opneming van het Handvest in de primaire wetgeving van de EU gebaseerd is op het subsidiariteitsbeginsel, wat betekent dat het een bevoegdheid van de lidstaten blijft om toe te zien op de naleving van de beginselen van het Handvest. Dit Handvest zorgt voor nieuwe verantwoordelijkheden voor de instellingen die belast zijn met de besluitvorming en de uitvoering, maar ook voor de lidstaten, die immers verantwoordelijk zijn voor de toepassing op nationaal niveau van de Europese regelgeving. Dientengevolge kunnen de bepalingen van het Handvest rechtstreeks worden afgedwongen door Europese en nationale rechtbanken.

De Commissie verzoekschriften wil de methode voor het toepassen van het Handvest graag duidelijk omschrijven en heeft daarom besloten in 2011 een hoorzitting met deskundigen te organiseren over dit onderwerp.

In 2010 diende de Europese Commissie bij het Parlement en de Raad haar voorstel in voor een verordening inzake het burgerinitiatief, en de Commissie verzoekschriften bracht advies uit over het verslag dat de Commissie constitutionele zaken daarover schreef. De Commissie verzoekschriften is van mening dat het Europees burgerinitiatief een nieuw instrument zal vormen om bepaalde zaken in openbare debatten aan de orde te stellen, aangezien het een nieuw instrument is in de participerende democratie in Europa. Het is met name bedoeld als een instrument voor de burgers waarmee zij belangrijke kwesties aan de Europese instellingen kunnen voorleggen. Een ander doel van het Europees burgerinitiatief is het stimuleren van grensoverschrijdende debatten. De Commissie verzoekschriften denkt dat het Europees Parlement aan deze doelstellingen kan bijdragen door het burgerinitiatief op alle mogelijke manieren te ondersteunen, met name door het organiseren van openbare hoorzittingen. De Commissie verzoekschriften wil dit proces steunen en haar ruime ervaring met de burgers in dienst stellen van dit streven.

Conclusie

De Europese Commissie heeft het jaar 2013 uitgeroepen tot Europees Jaar van het burgerschap, met als doel het debat over het Europese burgerschap aan te wakkeren en de Europese burgers voor te lichten over hun rechten. De Commissie verzoekschriften wil zich bij dit initiatief voegen en de burgers een rechtstreekse link met de instellingen bieden die garandeert dat er naar hun concrete problemen wordt geluisterd.

UITSLAG VAN DE EINDSTEMMING IN DE COMMISSIE

Datum goedkeuring	14.6.2011
Uitslag eindstemming	+: 21 -: 0 0: 0
Bij de eindstemming aanwezige leden	Margrete Auken, Elena Băsescu, Heinz K. Becker, Victor Boştinaru, Philippe Boulland, Simon Busuttil, Giles Chichester, Ágnes Hankiss, Carlos José Iturgaiz Angulo, Peter Jahr, Erminia Mazzoni, Edward McMillan-Scott, Judith A. Merkies, Willy Meyer, Mariya Nedelcheva, Jarosław Leszek Wałęsa, Angelika Werthmann, Tatjana Ždanoka
Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervanger(s)	Marian Harkin, Keith Taylor
Bij de eindstemming aanwezige plaatsvervanger(s) (art. 187, lid 2)	Marco Scurria